

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wetgeving en Juridische Zaken
Postbus 20350
2500 EJ 'S-GRAVENHAGE

Datum

Bijlage

Inlichtingen

Annemarie Hessels
0571-27 92 22
a.hessels@voorst.nl

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Z-18-00194_2018-02514

Onderwerp

Internetconsultatie woonplaatsbeginsel reactie gemeente Voorst

Geachte heer de Jonge,

De gemeente Voorst heeft kennis genomen van het wetsvoorstel voor de wijziging van het Woonplaatsbeginsel. De gemeente Voorst heeft veel ervaring met het woonplaatsbeginsel vanwege de financiering van een grote groep voogdkinderen in de Beele, een verblijfsinstelling van zorgaanbieder Pluryn. Hierbij geven wij een reactie op het voorstel.

Voogdij

De gemeente Voorst herkent de problematiek rond de financiering van jongeren met een voogdijmaatregel in een verblijfsinstelling. In zorginstelling de Beele in Voorst verblijven structureel 30-45 voogdijcliënten met één van de duurste vormen van verblijfszorg onder de Jeugdwet. Sinds de Transitie zijn wij geconfronteerd met kosten voor de voogdijpopulatie die opliepen tot 95% van het beschikbare Jeugdbudget voor onze gemeente. Dankzij regionale financiële solidariteitsafspraken hebben we deze kosten verdeeld onder 8 samenwerkende gemeenten van de zorgregio Midden-IJssel/Oost-Veluwe. Sinds 2017 ontvangen wij een dekkende compensatie voor de bekostiging van voogdij en 18+ers en zijn de regionale solidariteitsafspraken beëindigd. Door een goede administratie te voeren is het bestaande woonplaatsbeginsel voor ons goed werkbaar geworden. Desondanks zien wij meerwaarde in de voorgestelde wijziging van het woonplaatsbeginsel.

Visie op transformatie

Wij ondersteunen de achterliggende visie dat gemeenten van herkomst (waar de hulpvraag is gesteld) verantwoordelijk blijven voor het jeugdhulptraject dat kan leiden tot intramurale plaatsing. Met name in een voorziening als de Beele verblijven jongeren van buiten onze regio. De bemoeienis met de regio van herkomst wordt sterker door de wijziging. De verantwoordelijk gemeente van herkomst blijft financieel en zorginhoudelijk verantwoordelijk, zodat terugkeer en re-integratie goed voorbereid kunnen worden. Op deze manier blijft een gemeente sterker betrokken bij het traject en kan opvang dicht bij huis gestimuleerd worden. Wij zien wel dat wachtlijstproblematiek deze ambitie van de Transformatie sterk bemoeilijkt.

Mogelijke knelpunten

Met de wijziging wordt dossieroverdracht noodzakelijk van de gemeente Voorst naar de gemeente waar de jongere het laatst heeft gewoond vóór de intramurale plaatsing. Wij hebben zorgen over deze overdracht en geven een aantal knelpunten weer:

- *Lange intramurale woongeschiedenis*
Jongeren die verblijven in de Beele kennen vaak een lange geschiedenis van intramurale plaatsingen. Wij hebben als gemeente Voorst een eerste inventarisatie gedaan bij de huidige cliënten die verblijven bij de Beele. Jongeren worden zelden vanuit een thuissituatie in de Beele geplaatst. Deze eerste inventarisatie naar de gemeente van herkomst laat zien dat soms terug gegaan moet worden naar het jaar 2005 om de gemeente van herkomst vast te stellen. Wij voorzien discussie bij de overdracht als ook ouders geen binding meer hebben met deze gemeente. Graag zien wij dat een overzicht van verblijfsgeschiedenis uit het BRP gebruikt mag worden voor het aantonen van het laatste verblijf in een gezinssituatie. Dit overzicht, dat alleen aangeleverd kan worden door de overdragende gemeente, moet bepalend zijn voor het vaststellen van de laatste verblijfplaats voor het verblijf.
- *Onbekende en geheime adressen van verblijfslocaties*
Uit de eerste inventarisatie blijkt ook dat het vaststellen van een woonadres, niet zijnde een instelling, lastig kan zijn. Grote instellingen zijn te herleiden tot een vast adres. Bij buitenhuizen, adressen van pleeggezinnen en gezinsvervangende huizen in woonwijken voorzien wij problemen. Ook indien deze adressen onbekend of geheim zijn als opvangadres kan een gemeente onterecht als laatste woonplaats worden aangemerkt. De overdracht kan hierdoor ernstig vertraagd worden. Wij stellen voor dat gemeenten ruim voor het inwerkingtreden van de wet contact leggen met zorginstellingen en andere gemeenten om onderbrekingen in de bekostiging te voorkomen. De ISD/VNG zou een handreiking kunnen schrijven hoe gemeente en zorgaanbieder in deze gevallen kunnen handelen of wanneer verrekening tussen gemeenten nodig is als het BRP niet actueel blijkt.
- *Jongeren die niet te herleiden zijn*
In de toelichting op het wetsvoorstel staat dat voor sommige jongeren geen oorspronkelijke woonplaats vast te stellen is. Deze 'restcategorie' blijft onder verantwoordelijkheid van de gemeente van inschrijving. Dat zou voor een kleine gemeente als Voorst betekenen dat voor deze groep financiële compensatie noodzakelijk blijft. De financiële impact van een verblijf van rond de €12.000 per maand per cliënt is groot. We denken hierbij met name aan AMV's die vanwege een trauma of gedragsproblemen in een instelling verblijven en behandeling krijgen en jongeren wiens ouders in het buitenland wonen. Wij verwachten een tijdige aanpassing van de september- en meicirculaire om deze kosten te kunnen dragen. Het in beeld krijgen van deze doelgroep heeft daarom prioriteit. Wij denken hier graag over mee of ontvangen graag duidelijke richtlijnen om deze doelgroep toe te wijzen aan een andere gemeente.
- *Ongewenste splitsing in zorginhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid*
Indien ouders inmiddels zijn verhuisd uit de gemeente waar de hulpvraag is gesteld, is er logischerwijs geen binding meer met deze gemeente. Hierdoor ontstaat een bijzondere situatie ingeval van verblijf; de gemeente van herkomst wordt financieel verantwoordelijk, terwijl de jongeren (18-) uiteindelijk gaat re-integreren in een andere gemeente. Wij voorzien hier een ongewenste splitsing tussen financiële en zorginhoudelijke verantwoordelijkheid. Een gemeente van herkomst kan hierdoor druk gaan uitoefenen op een andere gemeente om het einde van de verblijfscomponent te bespoedigen. Het zou ongewenst zijn als er hierdoor onderhandse afspraken worden gemaakt over de financiering buiten het woonplaatsbeginsel om.
- *Regie*
Gemeenten van herkomst blijven verantwoordelijk ingeval van verblijf in een andere gemeente. Dit vraagt om goede regievoering door de 'zendende' gemeente. In geval van maatschappelijke onrust of incidenten in de gemeente van verblijf moet het voor zowel de instelling als de verblijfsgemeente helder zijn wie het aanspreekpunt is en wie regie voert. Omdat veel instellingen zijn gevestigd in andere delen van het land dan waar de jongere vandaan komt, is het de vraag wat er van deze regievoering terecht komt.

- *Niet-gecontracteerde aanbieders en tariefvaststelling*
Overdracht van dossiers bij verhuizing betekent dat toewijzingen voor ambulante jeugdzorg worden overgenomen voor maximaal een jaar. Gaat dit jaar in na de datum van inschrijving in het BRP? Voor aanbieders en gemeenten is het ook van belang dat duidelijk wordt welk tarief en product er geleverd kan worden in de andere gemeente/ jeugdhulpregio. Welk tarief is bepalend? Het is ongewenst dat er tussen gemeenten en zorginstellingen discussie ontstaat over het tarief dat in een jeugdregio geldt. Daarnaast ontstaat de vraag of een aanbieder zorg kan leveren als er geen contract is met de ontvangende gemeente. Wat betekent dit voor het toezicht van de Inspecties op de te leveren zorg? In de zorgregio Midden-IJssel werken we met een open raamovereenkomst waarbij elke gecontracteerde partij aangemeld wordt bij de gezamenlijke Inspecties. Indien een niet-gecontracteerde instelling zorg blijft leveren, heeft dit ook gevolgen voor het toezicht en de zicht op kwaliteit van de zorginstelling. Idealiter worden nieuwe zorginstellingen gecontracteerd, maar dit zal ook leiden tot extra administratieve lasten.
- *PGB-indicaties en aanwijzingen voor fraude*
Heeft de wijziging van het woonplaatsbeginsel identieke gevolgen voor PGB's? In de toelichting op het wetsvoorstel staat dat een verhuizing geen reden kan zijn voor het aanpassen van een toewijzing. Hoe kan een gemeente reageren op nieuwe inwoners waarbij er aanwijzingen zijn voor PGB-fraude of waarbij twijfels zijn over de PGB-indicatie? Is een gemeente ook in die gevallen verplicht om de toewijzing voor maximaal een jaar over te nemen? Hier zien wij graag een mogelijkheid om in uitzonderlijke gevallen de toewijzing van deze 'PGB-shoppers' te heroverwegen.
- *Onterechte matches in de Verwijsindex*
De Verwijsindex wordt in het lokale veld gebruikt als signaleringssysteem. Signalen worden afgegeven op basis van inschrijving in het BRP. De afgelopen jaren hebben wij veel signalen ontvangen over cliënten die in onze gemeente ingeschreven stonden, maar die niet onder onze verantwoordelijkheid vielen (bijvoorbeeld als een ouder uit een andere gemeente nog gezag had). Met het nieuwe woonplaatsbeginsel zien wij deze discrepantie alleen maar groter worden aangezien de populatie waar wij bemoeienis mee hebben sterk verkleind wordt. Kan de Verwijsindex aansluiting krijgen bij de uitgangspunten van het woonplaatsbeginsel?

De gemeente Voorst ziet in de voorgestelde wijziging een goede stap om de Transformatie en met name de beweging 'Van Oost naar West' een stimulans te geven. Met het oog op een soepele overgang starten de voorbereidingen idealiter al voorafgaand aan de inwerkingtreding van de nieuwe wet. Departementale ondersteuning in de vorm van richtlijnen of werkinstructies zijn van belang om de doorgaande zorglijn en bekostiging van zorg te garanderen. Onze opmerkingen hebben hier hopelijk aan bijgedragen.

Vragen

Heeft u nog vragen? Neem dan gerust contact met mij op. Mijn telefoonnummer is 0571-27 92 22. Ik ben op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag bereikbaar.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders

Annemarie Hessels, MSc.
Beleidsadviseur jeugd